

Forumdag: Effectmeting van Taalbeleid, 8 mei 2012 Plenaire afsluiting: verslag

Verslagneming: Liesbet Raus en Veerle Demeulenaere (Huis van het Nederlands - Brussel) en Lieve Verheyden (Centrum Taal en Onderwijs)

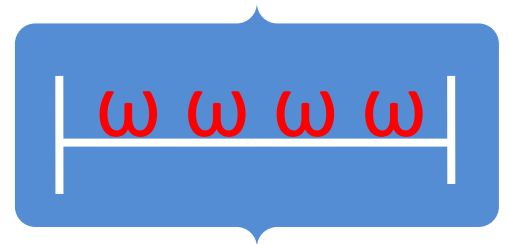
Introductie

Tijdens de Forumdag van 8 mei 2012 werden – na de keynote door Luk Indesteege (zie PDF van PPT) – vijf casussen (zie PDF's) besproken. De besprekingen vonden parallel plaats, en werden begeleid door een forummedewerker¹ en een expert ter zake². Nadien volgde de plenaire afsluiting, waarvan je het verslag hieronder vindt.

Verslag

Vanuit de bespreking van de casussen (zie website) brachten de experts een aantal "hefbomen en valkuilen bij het meten van effecten van taalbeleidsinitiatieven" naar voor bij de vijf kernvragen: wat?, wie?, wanneer?, waarom? en hoe? (cf. presentatie Luk Indesteege).

- De ene vraag over de opzet van je effectmeting (cf. billenbankje, presentatie Luk Indesteege) roept de andere vragen op. Probeer te navigeren van vraag naar vraag en terug, want antwoorden op de ene vraag werken door in de andere vragen. De ogenschijnlijk eenvoudige w-vragen zorgen dus al snel voor complexe invullingen.
- Hoewel de eerste bekommernis bij effectmeting het meten van de effectiviteit van een interventie is, is effectmeting ook nuttig om aan het beleid te tonen dat het geld voor taalbeleid goed besteed wordt. Daarnaast blijkt dat het nadenken over effectmeting ook bewerkstelligt dat de interventie zelf onder de loep genomen wordt: *the tail wags the dog*.
- Waar mogelijk baseren we ons onderwijs het best zoveel mogelijk op resultaten uit onderzoek (evidence based practice). We hoeven niet te wachten op elders uitgevoerd wetenschappelijk onderzoek om onze vragen beantwoord te zien; we kunnen ook zelf aan de slag via diverse vormen van effectmeting (zie presentatie Luk Indesteege). Zulke effectmetingen zijn nodig om ons onderwijs te verbeteren en onze keuzes qua materialen/instructies/ondersteuning te verantwoorden.

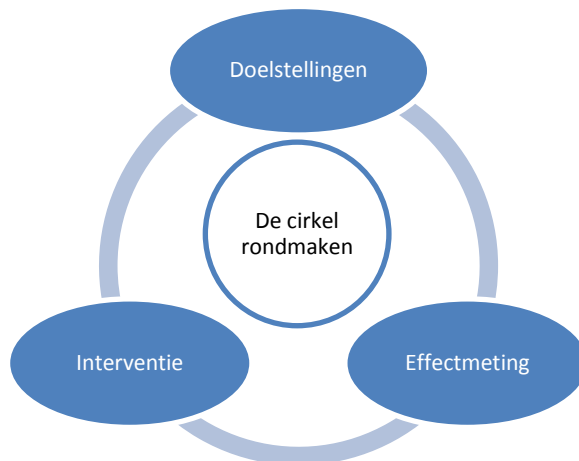

¹ Dirk Berckmoes, Guido Cajot, Veerle Demeulenaere, An De Moor, Ilse Mestdagh, Liesbet Raus, Hilde Rombouts, Lieve Verheyden en Joke Vrijders.

² Dries Berings, Sven De Maeyer, Luk Indesteege, Frederik Maes, Elke Peters en Kris Van den Branden.

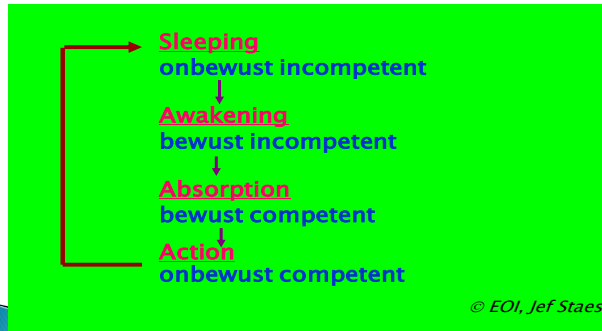
- Het is belangrijk om je vooraf af te vragen welke doelstellingen je met de interventie nastreeft. In het geval van taalbeleidsinitiatieven t.a.v. studenten kun je je het best concentreren op kerncompetenties m.b.t. taal(vaardigheid), die je afleidt uit wat de studenten in de opleidingscontext nodig hebben en vervolgens zeker ook uit wat ze in de beroepscontext nodig hebben. Met een effectmeting, waarbij je focust op de afgebakende doelstellingen, maak je de cirkel rond.

- De vraag van welk "aspect" van de interventie het effect gemeten moet worden, wordt vaak te breed ingevuld. Beantwoord de **wat**-vraag dus specifiek, concreet en afgebakend. In Casus 1 "Software Nederlandse Spelling" kan bijvoorbeeld gemeten worden of de spelling in de oefeningen van het softwarepakket verbeterd, dan wel of het aantal spelfouten in allerlei schrijfproducten afneemt. In Casus 2 "Woorddossier", bijvoorbeeld, moet je je afvragen of de (meer algemene) academische woordenschat van de studenten uitbreidt, dan wel specifieke vakterminologie.
- Soms kan het ook interessant zijn om niet enkel het effect van het einddoel te meten, maar ook te kijken naar de tussenliggende stappen. Wat hebben de studenten/docenten onderweg opgepikt of geleerd? We weten immers dat een leertraject geen lineair verloop kent. Bovendien is er na een tussentijdse meting nog bijsturing mogelijk.
- Het is zonder meer belangrijk om achtergrondkenmerken in kaart te brengen van de groep die je onderzoekt. Er kan immers een relatie zijn tussen subgroepen van de onderzochte groep (bv. beginnende docenten vs. ervaren docenten; instromers vanuit TSO vs. instromers vanuit ASO; visueel ingestelde studenten vs. auditief ingestelde leerders) en het effect van de interventie.
- De bedoeling van een leerproces is dat de studenten "kennis omzetten in een attitude" (zie AAA-model in presentatie Luk Indesteege). Daarom is het ook belangrijk om te meten of die attitudes verworven zijn. Hoewel dat moeilijk is, levert goede attitudemeting waardevolle informatie op.

Een leerproces verloopt in 3 fasen: AAA-learning

Leuven, 8 mei 2012

- De interventie moet ingebed zijn in het competentieontwikkelingsproces van de student (bijvoorbeeld in een portfolio) of van de lector, maar ook in de organisatie van de opleiding, bv. via studiepunten en curricula voor studenten, of in een professionaliseringsbeleid voor docenten.
- De resultaten van een effectmeting moeten teruggekoppeld worden naar al wie betrokken was bij de meting (studenten, coordinatoren, stagementoren, ...).
- Een van de grote valkuilen is dat je het effect van een interventie te hoog inschat. De verwachtingen moeten realistisch zijn. Het is bijvoorbeeld niet omdat je kant-en-klaar materiaal aanbiedt, en daar wat rond oefent (casus 5), dat docenten weten hoe ze taalontwikkend moeten lesgeven. Het effect ligt misschien "enkel" in de bewustmaking van een docententeam. Dat ontdekproces in team en de interactie mét het team zijn trouwens zeer nuttig. Voor de effectmeting bij dit soort interventies is het daarom belangrijk dat je je pijlen richt op wat realistisch is. In het geval van casus 5 dus niet op de didactische praktijk van de docenten, maar wel op wat er met de inhoudelijke "kern" van de interventie verder gebeurt, bv. in vakgroepoverleg of in de opleidingsraad. Welke initiatieven worden verder genomen (collectief, gezien het een teamgerichte navorming was, of individueel)?
- Een van de valkuilen van effectmeting is de grote tijdsinvestering. Zoek daarom naar opportuniteiten, bijvoorbeeld www.wetenschapswinkel.be waar je een opdracht voor een onderzoek door masterstudenten kan posten.

Welkom bij het Vlaams netwerk van Wetenschapswinkels!

Kampt uw non-profitorganisatie met een probleem?

Zoekt u een wetenschappelijk onderbouwd antwoord op uw vraag?

De Wetenschapswinkel maakt academische kennis toegankelijk voor non-profitorganisaties!